

Sygn. akt III C 913/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2019 roku

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie, Wydział III Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Małgorzata Kamykowska

Protokolant: Martyna Kowalik

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2019 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa S. B.

przeciwko (...) sp. z o.o.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. nie obciąża powoda obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Sygn. akt III C 913/18

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 25 maja 2018 r. (data pieczęci UP k. 38) powód S. B. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na jego rzecz kwoty 222.365,50 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, tytułem zapłaty świadczenia odpowiadającego wygranej powoda w grze liczbowej (...) przeprowadzonej przez pozwaną w dniu 30 stycznia 2017 r.

Ponad powyższe powód wniósł o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wg norm przepisanych.

(pozew k. 3-9).

W odpowiedzi na pozew, złożonej w dniu 31 grudnia 2018 r. (data pieczęci UP k. 100), pozwana spółka wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Uzasadniając swoje stanowisko podniosła zarzut przedawnienia roszczenia oraz zakwestionowała powództwo, co do zasady.

(odpowiedź na pozew k. 66-70).

Stanowiska procesowe stron nie zostały zmodyfikowane w toku postępowania. (protokół k. 168-170).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 30 stycznia 2017 r. powód zawarł zakład w grach losowych: (...) oraz (...) w punkcie (...) mieszczącym się przy ul. (...) w miejscowości O.. Powyższe zakłady zostały zawarte na podstawie liczb wytypowanych przez powoda i skreślonych na stosownych blankietach.

(dowód: kserokopia blankietu k. 23, nagranie video na nośniku CD k. 37).

Pismem z dnia 6 lutego 2017 r., powód skierował do pozwanej wniosek o wypłatę wygranej wskazując, iż omyłkowo utracił kupon na zakład w grze. W odpowiedzi na powyższe pozwana spółka pismem z dnia 10 lutego 2017 r. nadanym w dniu 16 lutego 2017 r., a odebrany przez powoda w dniu 20 lutego 2017 r. wskazała, że bez oryginału kuponu nie jest możliwe wypłacenie powodowi wygranej, w związku z czym jego wniosek został rozpoznany negatywnie.

(dowód: kserokopia pisma k. 27-29; k. 96, potwierdzenie nadania k. 97-98; wydruk strony internetowej k. 99).

Pismem datowanym na 18 kwietnia 2017 r. powód skierował do pozwanego ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty kwoty 222.365,50 zł stanowiącej kwotę wygranej w losowaniu gry (...) numer (...) z dnia 30 stycznia 2017 r. w punkcie (...) przy ul. (...) w miejscowości O., w nieprzekraczalnym terminie 7 dni liczonym od dnia otrzymania wezwania.

(dowód: kserokopia pisma k. 27-29).

Zgodnie z § 22 ust. 1 Regulaminu gry liczbowej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (dalej: (...)) w grze (...) wygrane wypłaca się wyłącznie za zwrotem kuponu. W myśl ust. 3 przedmiotowego paragrafu, w razie utraty lub zniszczenia kuponu, grającemu nie służą żadne roszczenia wobec (...) sp. z o.o.

W § 29 ust. 1 Regulaminu zawarto zastrzeżenie, iż roszczenia związane z udziałem w (...) przedawniają się z upływem 6 miesięcy począwszy od pierwszego dnia roboczego następującego po dniu losowania wyników (...). Ust. 2 przedmiotowego paragrafu stanowi, że bieg przedawnienia roszczeń ulega zawieszeniu na okres od dnia otrzymania reklamacji przez (...) do dnia nadania pocztowego odpowiedzi na reklamację, listem poleconym.

(dowód: regulamin k. 90-95).

Pozwem złożonym w dniu 24 kwietnia 2017 r. powód wniósł o zapłatę od pozwanej kwoty dochodzonej w przedmiotowym postępowaniu, odpowiadającej wygranej w grze liczbowej przeprowadzonej w dniu 30 stycznia 2017 r. Wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych został oddalony przez referendarza sądowego, a zaskarżone postanowienie w tym przedmiocie utrzymane w całości przez Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie. Wobec nieopłacenia przez powoda opłaty od pozwu, Sąd dokonał jego zwrotu w dniu 31 października 2017 r.

(dowód: kserokopia pozwu k. 109-114, kserokopia potwierdzenia nadania k. 115, kserokopie orzeczeń i zarządzenia k. 116-120).

W dniu 5 lutego 2018 r. powód ponownie złożył pozew przeciwko pozwanej o zapłatę kwoty odpowiadającej wygranej w grze liczbowej przeprowadzonej w dniu 30 stycznia 2017 r. Powód złożył wniosek o zwolnienie od kosztów, który został oddalony przez referendarza sądowego, a zaskarżone postanowienie w tym przedmiocie utrzymane w całości w mocy przez Sąd. Zarządzeniem z dnia 27 czerwca 2018 r. pozew został zwrócony.

(dowód: kserokopia pozwu k. 121-127, kserokopia potwierdzenia nadania k. 128, kserokopie orzeczeń i zarządzenia k. 129-133v).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wymienionych dowodów.

Sąd dał wiarę dokumentom prywatnym na okoliczności określone dyspozycjami art. 245 k.p.c., albowiem nie budziły one wątpliwości Sądu, co do czasu i miejsca ich powstania.

Część z tych dokumentów została złożona nie w oryginałach, lecz w kserokopiach, jednak brak było podstaw do uznania, że nie stanowią one wiernego odzwierciedlenia ich treści, zwłaszcza w sytuacji, gdy żadna ze stron nie kwestionowała prawdziwości i autentyczności przedłożonych do akt sprawy dokumentów.

Sąd pominął dowód z kserokopii kuponów gry (...) zawartych w dniach 26 i 27 stycznia 2017 r. (k. 26), w oparciu o art. 235² ust. 3, albowiem nie stanowiły one dowodu zawarcia przez powoda dwóch zakładów na udział w grze losowej (...) w dniu 30 stycznia 2017 r.

Pominięty został także dowód z kserokopii dokumentacji medycznej M. L. (k. 21-22) na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c., albowiem był on nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy, co zostanie szerzej przedstawione w dalszej części uzasadnienia.

Sąd pominął również dowód z przesłuchania świadków zgłoszonych przez stronę powodową w pkt 11 i 12 pozwu, w oparciu o art. 235² § 1 pkt 5, uznając że przeprowadzenie tego dowodu, z uwagi na poczynione przez Sąd ustalenie dotyczące przedawnienia roszczenia, prowadziłyby do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania. Wszystkie kwestie dotyczące przedmiotu niniejszej sprawy zostały rzeczowo wyjaśnione na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego.

Sąd przesłuchał powoda uznając, że zachodzą przesłanki z art. 299 k.p.c. w zw. z art. 302 § 1 k.p.c. Ograniczenie dowodu z przesłuchania stron, do przesłuchania powoda jest zasadne wobec występowania po stronie pozwanej spółki kapitałowej. W ocenie Sądu przeprowadzenie dowodu z przesłuchania przedstawiciela pozwanej byłoby niecelowe i nie wnosiło nic istotnego do sprawy. Pozwana zajęła stanowisko w sprawie w składanych pismach procesowych, przedstawiając swoje twierdzenia w sposób wyczerpujący.

Zeznania powoda zostały, co do zasady, ocenione jako wiarygodne. Pozwoliły na ustalenie istotnych okoliczności w kwestii przedawnienia roszczenia oraz zasadności zastosowania art. 5 k.c. w sprawie.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo podlegało oddaleniu.

Sąd w pierwszej kolejności pochylił się nad kwestią przedawnienia przedmiotowego roszczenia, który to zarzut został podniesiony przez stronę pozwaną.

Roszczenia związane z udziałem w grze hazardowej są roszczeniami majątkowymi, które, zgodnie z art. 117 § 1 k.c., z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, ulegają przedawnieniu. Regulację szczególną powyższego przepisu, mającą zastosowanie przy grach losowych, stanowi art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (dalej: „u.g.h.”), zgodnie z którym roszczenia związane z udziałem w grze hazardowej przedawniają się z upływem 6 miesięcy od dnia wymagalności.

Dla ustalenia przedawnienia w konkretnej sprawie, dotyczącej roszczenia związanego z udziałem w grze hazardowej, istotne zatem jest określenie dnia jego wymagalności, z którym rozpoczyna się bieg przedawnienia roszczenia – zgodnie z art. 120 § 1 k.c. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. A zatem wymagalność to sytuacja, w której określony podmiot, w przedmiotowym przypadku będzie to pozwana spółka, musi zaspokoić zobowiązania wobec drugiej stron, czyli w tym przypadku wobec powoda.

Przyjmując za prawdziwe twierdzenia powoda, co do obowiązku zaspokojenia roszczenia przez pozwaną (co nie zostało w przedmiotowej sprawie wykazane), wskazać należy, że zgodnie z art. 19 ust. 1 u.g.h., wygrane w grach hazardowych wypłaca się (wydaje) okazicielowi losów lub innym dowodów udziału w tych grach lub za zwrotem tych dowodów, chyba, że regulamin tych gier stanowi inaczej. A zatem dniem wymagalności w grze losowej, z której wywodzi swoje roszczenie powód, będzie dzień zgłoszenia się po wygraną do podmiotu zarządzającego gry. Art. 19 ust. 1 u.g.h. odsyła także do regulaminu danej gry, albowiem organizator gry w przyjętym regulaminie może ustalić określone warunki, jakie muszą zostać spełnione do uzyskania wygranej. Zgodnie z § 21 ust. 3 regulaminu gry liczbowej (...), wypłata

wygranych odbywa się w okresie do 60 dni, który jest liczony od dnia następującego po dniu losowania. Wobec faktu, iż losowanie miało miejsce w dniu 30 stycznia 2017 r., to ewentualna wypłata wygranej powodowi winna nastąpić do dnia 31 marca 2017 r. i od tego dnia należało liczyć termin przedawnienia roszczenia przysługującego powodowi.

Zgodnie z przytoczonym powyżej art. 21 ust. 1 u.g.h., jak również analogicznym zapisem w § 29 ust. 1 Regulaminu, uznać należało, że ewentualne roszczenie przysługujące powodowi w przedmiocie wypłaty wygranej uległo przedawnieniu z dniem 30 lipca 2017 r.

W przedmiotowej sprawie podkreślenia wymaga fakt, że powód, co do zasady, nie kwestionował okoliczności przedawnienia roszczenia objętego pozwem. Strona powodowa pismem procesowym z dnia 27 lutego 2019 r. wskazała, że jego powód uchybił terminowi określonemu w ustawie do skutecznego dochodzenia roszczenia objętego pozwem. Powyższa okoliczność została przyznana również na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku w sprawie. Powód wniósł natomiast o nieuwzględnianie zarzutu przedawnienia, albowiem w jego ocenie podniesiony przez pozwaną spółkę zarzut pozostawał sprzeczny z dyspozycją art. 5 k.c.

W przypadku uznania przez Sąd, że podniesienie zarzutu przedawnienia stoi w sprzeczności z zasadami współzycia społecznego, zarzut ten nie może być brany pod uwagę (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1993 r., III CZP8/93, OSNCP 1993, nr 9, poz. 153). Podkreślić jednak należy, że zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem doktryny, stosowanie przepisu art. 5 k.c., jako obrony przeciwko zarzutowi przedawnienia jest wyjątkowe i pozostaje uzależnione od wykazania okoliczności mających taki charakter. O konieczności zastosowania powyższego przepisu w sytuacji podniesienia zarzutu przedawnienia świadczy to, że terminy przedawnienia roszczeń służą zagwarantowaniu pewności obrotu prawnego. Stąd uznanie zarzutu przedawnienia za naruszający zasady współzycia społecznego może nastąpić w sytuacjach usprawiedliwionych wyjątkowymi okolicznościami. Zasady współzycia społecznego w rozumieniu art. 5 k.c. są pojęciem pozostającym w związku z całokształtem okoliczności danej sprawy. Odmowa udzielenia ochrony prawnej na podstawie art. 5 k.c., z uwagi na jego wyjątkowy charakter musi być zatem uzasadniona istnieniem okoliczności rażących i nieakceptowalnych w świetle powszechnie uznawanych w społeczeństwie wartości (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 2011 r., II CSK 640/10).

Dla oceny, czy opóźnienie w dochodzeniu roszczenia nie jest nadmierne nie wystarcza jedynie porównanie czasu tego opóźnienia z terminem przedawnienia, ale też rozważenie przyczyn takiego opóźnienia.

Przedstawione przez stronę powodową okoliczności nie mają wyjątkowego charakteru ani też nie wskazują na niezgodność zarzutu przedawnienia z zasadami współzycia społecznego. W toku procesu powód w żaden sposób nie wykazał okoliczności wskazujących, że poniesienie przez pozwaną spółkę zarzutu przedawnienia, do czego była uprawniona zgodnie z art. 117 § 1 k.c., stanowiło nadużycie prawa.

Stosownie do art. 123 § 1 pkt. 1 k.c., bieg przedawnienia przerywa się między innymi przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia.

Negatywny wpływ na upływ terminu przedawnienia ma zawieszenie przedawnienia. Okolicznością warunkującą zawieszenie przedawnienia roszczeń z gier hazardowych jest wniesienie reklamacji, co zostało wyszczególnione w art. 21 u.g.h. Bieg przedawnienia ulega zawieszeniu na okres od dnia wniesienia reklamacji do dnia udzielenia odpowiedzi na reklamację. W przedmiotowej sprawie powód nie złożył reklamacji, a jedynie pismem z dnia 6 lutego 2017 r. wezwał pozwaną do wypłaty wygranej pieniężnej. Jednakże, nawet jeśli uznałby przedmiotowe pismo za reklamację, to wskazać należy, że pozwana odpowiedziała na nie pismem nadanym w placówce pocztowej w dniu 16 lutego 2017 r., które zostało odebrane przez powoda w dniu 20 lutego 2017 r. Tym samym, nawet przyjmując, że złożone przez powoda w dniu 6 lutego 2017 r. pismo stanowiło stosowną reklamację, to wówczas – wobec treści § 29 ust. 2 Regulaminu – roszczenie związane z udziałem w grze hazardowej przedawniłoby się z upływem dnia 16 sierpnia 2017 r.

Strona powodowa powołała się na okoliczność wniesienia w terminie 6 miesięcy, a zatem przed upływem terminu przedawnienia, pozwu dnia 24 kwietnia 2017 r. Powód podniósł, że został pozbawiony możliwości ochronnych swoich praw przed sądem, wobec decyzji referendarza sądowego, który dwukrotnie oddalał jego wnioski o zwolnienie z kosztów sądowych, czym rzekomo miał uniemożliwić skuteczne dochodzenie swoich praw przez powoda.

Takie rozumowanie nie jest trafne. Podkreślić bowiem należy, że o ile faktycznie dwukrotnie składane przez powoda wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych były oddalane przez tego samego referendarza sądowego, to powód miał prawo do zaskarżania przedmiotowych postanowień referendarza. Co więcej, za każdym razem skorzystał on z powyższego prawa składając skargi na orzeczenia referendarza sądowego. Okoliczności istotne dla wnioskującego o zwolnienie od kosztów były rozpatrywane przez inny skład sędziowski w trakcie rozpatrywania skarg na orzeczenia referendarza. W wyniku ich rozpatrzenia orzeczenia referendarza zostały utrzymane w mocy.

Mając na uwadze powyższe nie sposób uznać, by prawa powoda w wytaczanych sprawach nie były w sposób należyty zagwarantowane, co miałoby negatywny wpływ na możliwość dochodzenia roszczenia będącego przedmiotem postępowania. Należy bowiem wskazać, że sytuacja majątkowa powoda została wprawdzie dwukrotnie zbadana przez tego samego referendarza, jednakże już w wyniku skarg była ona przedmiotem analizy dwóch innych składów sędziowskich. Wszyscy orzecznicy ocenili podobnie sytuację powoda, uznając, że jest on w stanie uiścić opłatę od pozwu. Tak przeprowadzony tryb rozpoznania sprawy odbył się zgodnie z przepisami procedury cywilnej.

W wyniku odmowy zwolnienia powoda od kosztów sądowych i braku uiszczenia opłaty pozwu zostały zwrócone powodowi. Z uwagi na treść art. 130 § 2 k.p.c., stanowiącego, że pismo zwrócone nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma procesowego do sądu, nie sposób uznać, by poprzez wniesienie pozwu doszło do przerwania biegu przedawnienia.

Tym samym, w świetle powyższego, należy stwierdzić, że strona pozwana nie uchybiła dyspozycji art. 5 k.c. powołując się na zarzut przedawnienia. To bowiem powód powołując się na własne trudności finansowe próbował usprawiedliwić wytoczenie powództwa ze znacznym opóźnieniem. Analiza sprawy pozwala na uznanie, że okoliczności, w jakich doszło do opóźnienia w dochodzeniu roszczenia, nie uzasadniają uznania roszczenia z uwagi na nadużycie prawa podmiotowego przy podniesieniu zarzutu przedawnienia.

Odnosząc się natomiast do samej zasadności roszczenia dochodzonego przez powoda, wskazać należy, że wygrane w grach hazardowych są wypłacane (wydawane) za okazaniem lub za zwrotem dowodów udziału w tych grach, w szczególności losów. Realizacja uprawnień z umowy gry została uzależniona od posiadania losu, jego okazania i zwrotu w celu realizacji uprawnień do wypłaty wygranej, o czym jest mowa w art. 19 u.g.h. Zgodnie z postanowieniami ustawy o grach hazardowych wypłata wygranej następuje na rzecz okaziciela losu, a zatem osoba wygrywająca musi okazać los, tj. fizycznie udostępnić go organizatorowi. Powyższy przepis wskazuje na zastrzeżenie, że ewentualne odmiennie uregulowania mogą znajdować się w regulaminie danej gry. Jednakże regulamin gry liczbowej (...) nie zawiera odmiennych zapisów w tym przedmiocie. W § 22 ust 1 zawarto analogiczną regulację odnoszącą się do przedmiotowego przepisu ustawy o grach hazardowych. Dlatego też powód, zgodnie z regulaminem gry hazardowej, do jakiej przystąpił, musiał posiadać i okazać dowód udziału w grze, którym był zakupiony w kolekturze (...) los. Jednakże powód nie dysponował i nie dysponuje stosownym dowodem, wskazując na jego utratę. Wszelkie próby wykazania, iż powód faktycznie zakupił los obstawiając liczby, które zostały wylosowane w dniu 30 stycznia 2017 r., były niecelowe, wobec jasnych zapisów, zarówno art. 19 ust. 5 u.g.h., jak i Regulaminu gry, do której przystąpił powód. Powód, który jak twierdzi, od wielu lat brał udział w grach organizowanych przez pozwaną, winien mieć świadomość zapisów regulaminu przedmiotowej gry, które zostały sformułowane w sposób jasny. Utrata dowodu udziału w grze, niezależnie od tego, czy była zawiniona, czy nie pozbawia roszczeń jego pierwotnego właściciela wobec podmiotu zarządzającego grę. W tym kontekście bez znaczenia są przyczyny i okoliczności, w jakich powód zagubił przedmiotowy los. Dlatego też w sprawie nie miały znaczenia okoliczności związane z chorobą nowotworową partnerki życiowej powoda.

Wobec powyżej przytoczonych okoliczności, powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł w trybie art. 108 k.p.c. w zw. z art. 102 k.p.c. Sąd nie obciążył powoda obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego mając na względzie trudną sytuację osobistą i majątkową powoda. Powód znajduje się w podeszłym wieku, utrzymuje się z niskiego świadczenia emerytalnego. Zamieszkuje wspólnie z partnerką, która osiąga niewielki dochód, a ponadto zmaga się z chorobą nowotworową.